



BOARD OF STUDIES
NEW SOUTH WALES

2002

**HIGHER SCHOOL CERTIFICATE
EXAMINATION**

Classical Hebrew Continuers

General Instructions

- Reading time – 5 minutes
- Working time – 3 hours
- Write using black or blue pen
- Your attention is drawn to the fact that the Divine Name is spelt in full in Biblical texts contained in this examination paper. If this is a matter of conscience for you, you should not discard the paper

Total marks – 100

Section I Pages 2–12

60 marks

This section has three parts, Part A, Part B and Part C

- Allow about 1 hour 20 minutes for this section

Part A – 25 marks

- Attempt Questions 1–4

Part B – 20 marks

- Attempt Questions 5–8

Part C – 15 marks

- Attempt Questions 8–9

Section II Pages 13–16

25 marks

- Attempt Questions 10–13
- Allow about 1 hour for this section

Section III Pages 17–18

15 marks

- Attempt Questions 14–15
- Allow about 40 minutes for this section

Section I — Prescribed Text – Tanakh

60 marks

Allow about 1 hour and 20 minutes for this section

Answer the questions in Section I in a writing booklet. Extra writing booklets are available.

Part A — Torah

25 marks

Attempt Questions 1–4

Use the extracts, your knowledge of the texts and prescribed commentaries in your answers.

Question 1 (6 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Deuteronomy 16:1–3 and 5–8

- 1 שְׁמֹר אֶת־חֹדֶשׁ הָאָבִיב וְעָשִׂיתָ פֶּסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי בְחֹדֶשׁ
הָאָבִיב הוֹצִיאֲךָ יְהוָה אֱלֹהֶיךָ מִמִּצְרַיִם לַיְלָה:
2 וְנִבְחַתָּ פֶסַח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ צֹאן וּבָקָר בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר
יְהוָה לְשֹׁכֵן שְׁמוֹ שָׁם:
3 לֹא־תֹאכַל עָלָיו חֶמֶץ שִׁבְעַת יָמִים תֹּאכַל־עָלָיו מִצּוֹת לַחֶם
עָנִי כִּי בַחֲפוּזוֹן יֵצְאֶתָּ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְמַעַן תִּזְכֹּר אֶת־יוֹם
יֵצְאֶתָּךְ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ:
5 לֹא תוֹכַל לִזְבַּח אֶת־הַפֶּסַח בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר־יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
נָתַן לָךְ:
6 כִּי אִם־אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ לְשֹׁכֵן שְׁמוֹ שָׁם
תִּזְבַּח אֶת־הַפֶּסַח בְּעֶרְבַּ כְּבוֹא הַשֶּׁמֶשׁ מוֹעֵד יֵצְאֶתָּךְ מִמִּצְרַיִם:
7 וּבִשְׁלֹתָ וְאָכַלְתָּ בַּמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בּוֹ וּפְגַיְתָ
בַּבֶּקֶר וְהִלַּכְתָּ לְאַהֲלֶיךָ:
8 שֵׁשֶׁת יָמִים תֹּאכַל מִצּוֹת וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי עֲצַרְתָּ לַיהוָה
אֱלֹהֶיךָ לֹא תַעֲשֶׂה מְלָאכָה: ם

Question 1 continues on page 3

	Marks
Question 1 (continued)	
(a) According to the commentators, what does the injunction שְׁמֹר־ imply?	1
(b) Comment on the syntax of הוֹצִיאָה...לְיָדָהּ (verse 1).	2
(c) Reconcile the apparent contradiction between verses 3 and 8.	2
(d) How is the city of Jerusalem referred to in this passage?	1

End of Question 1

Please turn over

Question 2 (6 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Deuteronomy 17:1–7

- 1 לא־תִזְבַּח לַיהוָה אֱלֹהֶיךָ שׁוֹר וְשֵׂה אֲשֶׁר יִהְיֶה בּוֹ מִיּוֹם
כָּל דָּבָר רָע כִּי תֹעֵבֶת יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ הוּא: ס
- 2 כִּי־יִמָּצֵא בְּקִרְבְּךָ בְּאֶחָד שְׁעָרֶיךָ אֲשֶׁר־יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ
אִישׁ אֶזְרוֹאֲשָׁה אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה אֶת־הָרָע בְּעֵינֵי יְהוָה־אֱלֹהֶיךָ
לְעֵבֵר בְּרִיתוֹ:
- 3 וְיִלְךְ וַיַּעֲבֹד אֱלֹהִים אֲחֵרִים וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם וְלַשֶּׁמֶשׁ וְאוֹ לַיָּרֵחַ
אוֹ לְכָל־צְבָא הַשָּׁמַיִם אֲשֶׁר לֹא־צִוִּיתִי:
- 4 וְהִגִּדְלָךְ וְשָׁמַעְתָּ וְדִרְשָׁתָּ הַיָּטֵב וְהִנֵּה אֲמַתְּ נָכוֹן הַדָּבָר נַעֲשֶׂתָה
הַתּוֹעֵבָה הַזֹּאת בְּיִשְׂרָאֵל:
- 5 וְהוֹצֵאתָ אֶת־הָאִישׁ הַהוּא אוֹ אֶת־הָאִשָּׁה הַהוּא אֲשֶׁר עָשָׂה
אֶת־הַדָּבָר הַרָע הַזֶּה אֶל־שְׁעָרֶיךָ אֶת־הָאִישׁ אוֹ אֶת־הָאִשָּׁה
וּסְקַלְתֶּם בָּאבָּנִים וּמָתוּ:
- 6 עַל־פִּי וְשָׁנַיִם עֵדִים אוֹ שְׁלֹשָׁה עֵדִים יוֹמַת הַמֵּת לֹא
יוֹמַת עַל־פִּי עַד אֶחָד:
- 7 יָד הָעֵדִים תִּהְיֶה־בּוֹ בְּרֹאשׁוֹנָה לְהַמִּיתוֹ וַיָּד כָּל־הָעָם בְּאַחֲרֹנָה
וּבַעֲרֹתָ הָרָע מִקִּרְבְּךָ:

- (a) Outline the judicial process described in this passage. 2
- (b) Parse, giving root, *binyan*, tense/aspect.
- (i) וַיַּעֲבֹד (verse 3) 1
- (ii) נַעֲשֶׂתָה (verse 4) 1
- (iii) וּבַעֲרֹתָ (verse 7) 1
- (c) Explain the phrase אֲשֶׁר לֹא־צִוִּיתִי (verse 3). 1

Question 3 (7 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Deuteronomy 18:1–8

- 1 לֹא־יִהְיֶה לַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם כָּל־שֶׁבֶט לְוִי חֶלֶק וְנִחְלָה עִם־
יִשְׂרָאֵל אִשִּׁי יִהְיֶה וְנִחְלָתוּ יֹאכְלוּן:
- 2 וְנִחְלָה לֹא־יִהְיֶה־לּוֹ בְּקֶרֶב אָחָיו יִהְיֶה הוּא נִחְלָתוּ כַּאֲשֶׁר
דִּבֶּר־לְוִי: ׀
- 3 וְזֶה יִהְיֶה מִנְשֵׁפֹט הַכֹּהֲנִים מֵאֵת הָעַם מֵאֵת זִבְחֵי הַזֶּבַח אִם־שׂוֹר
אִם־שֵׁה וְנָתַן לַכֹּהֵן הַזֵּרֵעַ וְהַלְוָיִים וְהַקֵּבֶה:
- 4 רֵאשִׁית דֶּגְנֶךָ תִּירֹשֶׁת וַיִּצְהָרֶךָ וְרֵאשִׁית גֵּז צֹאנֶךָ תִּתֶן־לְוִי:
- 5 כִּי בֹו בָחַר יִהְיֶה אֱלֹהֶיךָ מִכָּל־שִׁבְטֶיךָ לְעֹמֵד לְשֵׁרֵת
בְּשֵׁם־יְהוָה הוּא וּבָנָיו כָּל־הַיָּמִים: ׀
- 6 וְכִי־יָבֹא הַלְוִי מֵאֶחָד שְׁעָרֶיךָ מִכָּל־יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר־הוּא גֵר שָׁם
וּבָא בְּכָל־אֶנֶת נַפְשׁוֹ אֶל־הַמָּקוֹם אֲשֶׁר־יִבְחַר יִהְיֶה:
- 7 וְשֵׁרֵת בְּשֵׁם יְהוָה אֱלֹהָיו כָּכֹל־אָחָיו הַלְוִיִּם הָעֹמְדִים שָׁם
לִפְנֵי יְהוָה:
- 8 חֶלֶק כְּחֶלֶק יֹאכְלוּ לְבַד מִמִּצְרָיו עַל־הָאָבוֹת: ׀

- (a) Why are restrictions placed on the Levites (verses 1 and 2)? **1**
- (b) The extracts in Questions 1, 2 and 3 refer to sacrificial rituals.
- (i) List all the animals mentioned or implied in these extracts. **1**
- (ii) Describe these sacrificial rituals with particular reference to *Korban Pesach*. Take account of both text and commentary. **3**
- (c) The word שְׁעָרֶיךָ has several meanings depending on its contextual *peshat* and *derash*. Explain how it is to be understood in each of the following verses, in this paper: **2**
- Deuteronomy 16:5 (quoted in Question 1, page 2);
Deuteronomy 17:2 (quoted in Question 2, page 4);
Deuteronomy 17:5 (quoted in Question 2, page 4);
Deuteronomy 18:6 (quoted in Question 3, page 5).

Question 4 (6 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Deuteronomy 20:7–9

- 7 ומִי־הָאִישׁ אֲשֶׁר־אָרֶשׁ אִשָּׁה וְלֹא לָקַחָהּ יָלֶדְךָ וַיָּשֶׁב לְבֵיתוֹ
 פְּנֵי־יְמוֹתָיִם בְּמִלְחָמָה וְאִישׁ אַחֵר יִקְחָנָה:
 8 וַיִּסְפוּ הַשְּׂטָרִים לְדַבֵּר אֶל־הָעָם וְאָמְרוּ מִי־הָאִישׁ הַיָּרֵא וְכִךְ
 הִלָּבֵב יָלֶדְךָ וַיָּשֶׁב לְבֵיתוֹ וְלֹא יִמָּס אֶת־לִבָּב אֲחִיו כְּלָבָבוֹ:
 9 וְהָיָה כִּכְלַת הַשְּׂטָרִים לְדַבֵּר אֶל־הָעָם וּפְקֻדוֹ שְׁרֵי צְבָאוֹת
 בְּרֹאשׁ הָעָם:

and

Deuteronomy 21:10–14

- 10 כִּי־תֵצֵא לְמִלְחָמָה עַל־אֹיְבֶיךָ וּנְתָנֹו יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְיָדְךָ
 וְשָׁבִיתָ שְׁבוּיִם:
 11 וְרֵאִיתָ בַשְּׁבוּיָה אִשָּׁת יִפְתָּ־תָאָר וְחָשַׁקְתָּ בָּהּ וְלָקַחְתָּ לָּךְ לְאִשָּׁה:
 12 וְהִבֵּאתָהּ אֶל־תּוֹךְ בֵּיתְךָ וְגִלְחָהּ אֶת־רֹאשָׁהּ וְעָשְׂתָהּ
 אֶת־צַפְרָנֶיהָ:
 13 וְהִסִּירָהּ אֶת־שִׁמְלֹת שְׁבוּיָהּ מֵעַלֶיהָ וַיִּשְׁבָּהּ בְּבֵיתְךָ וּבְכַתְּהָ
 אֶת־אָבִיהָ וְאֶת־אִמָּהּ יָרַח יָמִים וְאַחֵר כֵּן תָּבֹוא
 אֵלֶיהָ וּבְעֵלְתָּהּ וְהָיְתָה לָּךְ לְאִשָּׁה:
 14 וְהָיָה אִם־לֹא חָפְצָתָּ בָּהּ וְשִׁלַּחְתָּהּ לְנִפְשָׁהּ וּמָכַר לְאֶתְמֹכְרָנָהּ
 בַּכֶּסֶף לְאֶתְתַּעַמְרָ בָּהּ תַּחַת אֲשֶׁר עֲנִיתָהּ:

- (a) Verses 7–9 are part of a list of those exempted from conscription. 2

Detail all of the exemptions, including those not mentioned in verses 7–9, and explain the reasons for the exemptions.

- (b) Verses 10–14 deal with the marriage of women taken captive in war. 4

With reference to the text and the *halakha*, describe in detail the ritual preceding this marriage and the reasons for the ritual, where relevant.

Section I (continued)

Part B — Nevi'im

20 marks

Attempt Questions 5–7

Use the extracts, your knowledge of the texts and prescribed commentaries in your answers.

Question 5 (9 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

2 Samuel 11:1–5

- 1 וַיְהִי לְתִשְׁבֹּת הַשָּׁנָה לְעֵת וַ צָּאֵת הַמְּלָאכִים וַיִּשְׁלַח דָּוִד
אֶת־יוֹאָב וְאֶת־עֲבָדָיו עִמּוֹ וְאֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁחָתוּ אֶת־בְּנֵי
עַמּוֹן וַיִּצְרוּ עַל־רֶבֶה וְדָוִד יוֹשֵׁב בִּירוּשָׁלַם: ס
- 2 וַיְהִי וַ לְעֵת הָעָרִב וַיָּקָם דָּוִד מֵעַל מִשְׁכְּבוֹ וַיִּתְהַלֵּךְ עַל־גֶּגֶז
בֵּית־הַמִּלְךְ וַיִּרְא אִשָּׁה רֹחֶצֶת מֵעַל הַגֶּגֶז וְהָאִשָּׁה טוֹבֵת
מִרְאָה מְאֹד:
- 3 וַיִּשְׁלַח דָּוִד וַיְדַרְשׁ לָאִשָּׁה וַיֹּאמֶר הֲלוֹא־זֹאת בֵּת־שֶׁבַע
בֵּת־אֱלִיעֶזֶר אִשְׁת־אֲוִרְיָה הַחַתָּי:
- 4 וַיִּשְׁלַח דָּוִד מְלָאכִים וַיִּקְחָהּ וַתָּבוֹא אֵלָיו וַיִּשְׁכַּב עִמָּהּ וְהָיָא
מִתְקַדְּשֶׁת מִטְּמֵאָתָהּ וַתָּשָׁב אֶל־בֵּיתָהּ:
- 5 וַתַּהַר הָאִשָּׁה וַתִּשְׁלַח וַתִּגְדַּל לְדָוִד וַתֹּאמֶר הֲרָה אֲנֹכִי:

- (a) Explain the phrase *לְתִשְׁבֹּת הַשָּׁנָה לְעֵת וַ צָּאֵת הַמְּלָאכִים* with reference to *peshat* and *derash*. 2
- (b) Outline the reason for the use of *אֵת*. In your answer, refer to examples in this extract and in the extract from 2 Samuel 12, which follows in Question 6 (page 8). 2
- (c) Who are the possible subjects of *וַיֹּאמֶר* (verse 3)? 2
- (d) Outline the connection, according to the commentary, between the words *וַתִּשְׁלַח* (verse 5), *מִתְקַדְּשֶׁת מִטְּמֵאָתָהּ* (verse 4) and *רֹחֶצֶת* (verse 2). 3

Question 6 (5 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

2 Samuel 12:11–14

- 11 כָּהּ אָמַר יְהוָה הֲנִנִּי מִקִּיָּם עָלֶיךָ רָעָה מִבֵּיתְךָ וְלִקְחָתִי
 אֶת־נְשִׂיךָ לְעֵינֶיךָ וְנָתַתִּי לְרַעֲיֶיךָ וְשָׁכַב עִם־נְשִׂיךָ לְעֵינֵי הַשָּׁמַשׁ
 הַזֹּאת:
- 12 כִּי אָתָּה עָשִׂיתָ בְּסֹתֵר וְאֲנִי אֲעִשֶׂה אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה נֶגְדַּךְ
 כָּל־יִשְׂרָאֵל וְנֶגְדַּךְ הַשָּׁמַשׁ: ׀
- 13 וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל־נָתָן חָטָאתִי לַיהוָה ׀ וַיֹּאמֶר נָתָן אֶל־דָּוִד
 גַּם־יְהוָה הֶעֱבִיר חַטָּאתְךָ לֹא תָמוּת:
- 14 אֲפָס כִּי־נֹאֲץ נֹאצְתָּ אֶת־אִיבֵי יְהוָה בַּדְּבָר הַזֶּה גַּם הַבֵּן
 הַיְלֹוֹד לָךְ מוֹת יָמוּת:

- (a) Which euphemism occurs in verse 14? Explain the use of this euphemism in this text. 2
- (b) Which actions by King David are implied in the words *בְּסֹתֵר* and *אָתָּה עָשִׂיתָ* and what consequences are implied in the words *אֶת־הַדְּבָר הַזֶּה נֶגְדַּךְ*? Refer to both text and commentaries. 3

Question 7 (6 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

2 Samuel 18:6–12

- 6 וַיֵּצֵא הָעָם הַשָּׂדֶה לְקִרְיַת יִשְׂרָאֵל וַתְּהִי הַמִּלְחָמָה בְּיַעַר אֲפֵרַיִם:
- 7 וַיִּנְגְּפוּ שָׁם עִם יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי עֲבֹדֵי דָוִד וַתְּהִי־שָׁם הַמַּגָּפָה גְדוֹלָה בַּיּוֹם הַהוּא עֲשָׂרִים אֶלֶף:
- 8 וַתְּהִי־שָׁם הַמִּלְחָמָה נִפְצִית [נִפְצֹת] עַל־פְּנֵי כָל־הָאָרֶץ וַיָּרֶב הַיַּעַר לֶאֱכֹל בָּעָם מֵאֲשֶׁר אָכְלָה הַחֶרֶב בַּיּוֹם הַהוּא:
- 9 וַיִּקְרָא אַבְשָׁלוֹם לִפְנֵי עֲבֹדֵי דָוִד וְאַבְשָׁלוֹם רָכַב עַל־הַפֶּרֶד וַיָּבֵא הַפֶּרֶד תַּחַת שׁוֹבֵךְ הָאֵלֶּה הַגְּדוֹלָה וַיַּחֲזֹק רֹאשׁוֹ בָּאֵלֶּה וַיִּתֵּן בֵּין הַשָּׁמַיִם וּבֵין הָאָרֶץ וַהֲפִרֵד אֲשֶׁר־תַּחֲתָיו עָבָר:
- 10 וַיֵּרָא אִישׁ אֶחָד וַיָּגֵד לְיוֹאָב וַיֹּאמֶר הִנֵּה רָאִיתִי אֶת־אַבְשָׁלוֹם תָּלוּי בָּאֵלֶּה:
- 11 וַיֹּאמֶר יוֹאָב לְאִישׁ הַמַּגִּיד לוֹ וְהִנֵּה רָאִיתָ וּמִדְּוַע לֹא־הִכִּיתוּ שָׁם אֶרְצָה וְעָלִי לָתֵת לְךָ עֲשָׂרָה כֶּסֶף וַחֲגֹרָה אֶחָת:
- 12 וַיֹּאמֶר הָאִישׁ אֶל־יוֹאָב וְלֹא [וְלֹא] אֲנֹכִי שֶׁקֶל עַל־כַּפִּי אֶלֶף כֶּסֶף לֹא־אֲשַׁלַּח יָדִי אֶל־בֶּן־הַמֶּלֶךְ כִּי בְּאֲזִינֵינוּ צָנָה הַמֶּלֶךְ אֶתְךָ וְאֶת־אֲבִישׁי וְאֶת־אֶתִּי לְאֹמֶר שְׁמֵרוּ־מִי בְּנֹעַר בְּאַבְשָׁלוֹם:

- (a) Give an example of the construct state in verse 7. 1
- (b) How does the *Qeri* / קרי in verse 12 alter the meaning of the verse? 1
- (c) Outline the causes, course and results of the rebellion described in the extract. 4

Section I (continued)

Part C — Ketuvim

15 marks

Attempt Questions 8–9

Use the extracts, your knowledge of the texts and prescribed commentaries in your answers.

Question 8 (5 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Nehemiah 3:29–38

- 29 אַחֲרָיו הַחֲזִיק צְדוֹק בֶּן־אָמֵר נֶגֶד בֵּיתוֹ ס וְאַחֲרָיו הַחֲזִיק
שְׁמַעְיָה בֶּן־שַׁכְנַיָּה שֹׁמֵר שַׁעַר הַמְּזוֹרָח: ס
- 30 אַחֲרֵי [אַחֲרָיו] הַחֲזִיק חַנְּנִיָּה בֶּן־שְׁלֵמְיָה וְחַנּוּן בֶּן־צִלְחָה הַשְּׁנַי
מִדָּה שְׁנֵי ס אַחֲרָיו הַחֲזִיק מְשֻׁלֵּם בֶּן־בְּרַכְיָה נֶגֶד נִשְׁתָּתוּ: ס
- 31 אַחֲרֵי [אַחֲרָיו] הַחֲזִיק מִלְכִּיָּה בֶּן־הַצָּרְפִּי עַד־בַּיִת הַנְּתִינִים
וְהָרְכָלִים נֶגֶד שַׁעַר הַמַּפְקָד וְעַד עֲלִית הַפְּנָה:
32 וּבֵין עֲלִית הַפְּנָה לְשַׁעַר הַצָּאן הַחֲזִיקוּ הַצָּרְפִּים וְהָרְכָלִים: פ
- 33 וַיְהִי כִּאֲשֶׁר שָׁמַע סַנְבַלֵּט כִּי־אֶנְחֲנוּ בּוֹנִים אֶת־תְּחוּמָּהּ וַיִּחַר
לּוֹ וַיִּכְעַס הַרְבֵּה וַיִּלְעַג עַל־הַיְהוּדִים:
34 וַיֹּאמֶר וּלְפָנַי אֲחִיו וַחִיל שְׁמֵרוֹן וַיֹּאמֶר מָה הַיְהוּדִים
הָאֵמְלָלִים עֹשִׂים הַיַּעֲזֹבוּ לָהֶם הַיִּזְבְּחוֹ הַיִּכְלּוּ בַיּוֹם הַיְחִיו
אֶת־הָאֲבָנִים מֵעֲרֻמוֹת הָעֵפֶר וְהֵמָּה שְׂרוּפוֹת:
35 וַתּוֹבִיחַ הָעַמּוּנִי אֶצְלוֹ וַיֹּאמֶר גַּם אֲשֶׁר־הֵם בּוֹנִים אִם־יַעֲלֶה
שׁוֹעַל וּפָרִץ חוֹמַת אַבְנֵיהֶם: פ
- 36 שָׁמַע אֱלֵהִינוּ כִּי־הִינּוּ בּוֹזֵה וְהָשִׁב חֲרַפְתָּם אֶל־רֹאשָׁם וְתָנִם
לְבֹזֵה בְּאֶרֶץ שְׁבִיָּה:
37 וְאֶל־תִּכְסֵּם עַל־עֹנֹם וְחַטָּאתָם מִלְּפָנֶיךָ אֶל־תִּמְחָה כִּי הִכְעִיסוּ
לְנֶגֶד הַבּוֹנִים:
38 וַנִּבְנֶה אֶת־תְּחוּמָּהּ וַתִּקְנֶשׁ כָּל־תְּחוּמָּה עַד־חֻצְיָהּ וַיְהִי לִבִּי
לְעַם לַעֲשׂוֹת:

Question 8 continues on page 11

	Marks
Question 8 (continued)	
(a) What was Shemaiah ben Shechaniah's position (verse 29)?	1
(b) Explain the meaning of הַיְעִזְבוּ לָהֶם (verse 34) in this context.	1
(c) What information is given about the walls of Jerusalem in the passage?	3

End of Question 8

Please turn over

In Question 9 you will be assessed on how well you:

- demonstrate an understanding of the prescribed texts and themes
 - present a sustained, logical and well-structured answer to the question
-

Question 9 (10 marks) **Marks**

Choose ONE of the following questions. Write an essay of up to two pages in length.

- (a) Describe and assess the principal accomplishments of Nehemiah as listed in the book of Nehemiah. **10**

OR

- (b) Give an account of the province of Judea in the time of Nehemiah. **10**

Section II — Prescribed Text – Mishna

25 marks

Attempt Questions 10–13

Allow about 1 hour for this section

Answer the questions in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

Use the extracts, your knowledge of the texts and the commentary in your answers.

Marks

Question 10 (10 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Mishna Sanhedrin 1:2–3

מכות — בשלשה. משום רבי ישמעאל אמרו: בעשרים ושלשה.
עבור החדש — בשלשה; עבור השנה — בשלשה; דברי רבי
מאיר. רבן שמעון בן גמליאל אומר: בשלשה מתחילין, ובחמשה
נושאים ונותנין, וגומרין בשבעה. ואם גמרו בשלשה, מעברת.

סמיכת זקנים ועריפת עגלה — בשלשה; דברי רבי שמעון. ורבי
יהודה אומר: בחמשה. החליצה והמאונין — בשלשה; נטע
רבעי, ומעשר שני שאין דמיו ידועין — בשלשה; ההקדשות —
בשלשה; הערכין המטלטלין — בשלשה. רבי יהודה אומר:
אחד מהן כהן. והקרקות — תשעה וכהן. ואדם כיוצא בזה.

- (a) What are the stages of the judicial process indicated by the words, מתחילין, נושאים, ונותנין, וגומרין, בשלשה? **1**
- (b) Explain the meaning of עבור. Discuss the procedures of עבור החדש and עבור השנה. **3**
- (c) What are the general guidelines for establishing the number of judges sitting in particular cases? **3**
- (d) Describe in detail the procedures known as חליצה and מאון. **3**

Question 11 (8 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Mishna Sanhedrin 2:4–5

ומוציא למלחמת הרשות על פי בית דין של שבעים ואחד. ופורץ לעשות לו דרך, ואין ממחין בידו; דרך המלך אין לו שעור. וכל העם בוזזין ונותנין לפניו, והוא נוטל חלק בראש. "לא ירבה-לו נשים", אלא שמונה עשרה. רבי יהודה אומר: מרבה הוא לו, ובלבד שלא יהו מסירות את לבו. רבי שמעון אומר: אפלו אחת ומסירה את לבו הרי זה לא ישאנה. אם כן, למה נאמר (דברים יז, יז): "ולא ירבה-לו נשים"? — אפלו כאבגיל. "לא-ירבה-לו סוסים" (שם שם, טז), אלא כדי מרכבתו. "וכסף וזהב לא ירבה-לו מאד" (שם שם, יז), אלא כדי לתן אספניא. וכותב לו ספר תורה לשמו; יוצא למלחמה — מוציאה עמו; נכנס — מכניסה עמו; יושב בדין — היא עמו; מסב — היא כנגדו, שנאמר (שם שם, יט): "והיתה עמו וקרא בו כל-ימי חייו".

אין רוכבין על סוסו, ואין יושבין על כסאו, ואין משתמשין בשרכיטו, ואין רואין אותו כשהוא מסתפר, ולא כשהוא ערם ולא בבית המרחץ, שנאמר (דברים יז, טו): "שום תשים עליך מלך" — שתהא אימתו עליך.

- (a) Give the origin and meaning of the word אספניא. 1
- (b) How does the proof text in *Mishna* 5 relate to the subject at hand? 2
- (c) Discuss the nature of the Israelite monarchy with reference to these two *mishnayot*. How did this position differ from that of the high priesthood? 5

Question 12 (4 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Mishna Sanhedrin 3:1-2

דיני ממונות — בשלשה. זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד, ושניהן בוררין להן עוד אחד; דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים: שני הדיינין בוררין להן עוד אחד. זה פוסל דינו של זה וזה פוסל דינו של זה; דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים: אימתי? בזמן שמביא עליהן ראיה שהן קרובין או פסולין; אבל אם היו כשרים או ממחין, אינו יכול לפסלן. זה פוסל עדיו של זה וזה פוסל עדיו של זה; דברי רבי מאיר. וחקמים אומרים: אימתי? בזמן שהוא מביא עליהם ראיה שהן קרובים או פסולים; אבל אם היו כשרים, אינו יכול לפסלן.

אמר לו: נאמן עלי אבא, נאמן עלי אביך, נאמנין עלי שלשה רועי בקר — רבי מאיר אומר: יכול לחזור בו. וחקמים אומרים: אינו יכול לחזור בו. הנה חייב לחברו שבועה, ואמר לו: דר לי בחיי ראשך — רבי מאיר אומר: יכול לחזור בו. וחקמים אומרים: אינו יכול לחזור בו.

- (a) What is the nature of the disagreement between Rabbi Meir and the sages in *Mishna 2*? 1
- (b) In certain circumstances, defendants may choose not to accept the judicial structure suggested to them by the plaintiff. What are those circumstances, and what options exist? 3

Question 13 (3 marks)

Read the extract, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Mishna Sanhedrin 4:1-2

אָחַד דִּינֵי מְמוֹנוֹת וְאָחַד דִּינֵי נְפֹשׁוֹת בְּדַרְיָשָׁה וּבַחֲקִירָה, שְׁנֵאמַר (ויקרא כד, כב) : "מִשְׁפָּט אָחַד יִהְיֶה לָכֶם". מַה בֵּין דִּינֵי מְמוֹנוֹת לְדִינֵי נְפֹשׁוֹת? דִּינֵי מְמוֹנוֹת בְּשִׁלְשָׁה, וְדִינֵי נְפֹשׁוֹת בְּעֶשְׂרִים וּשְׁלֹשָׁה. דִּינֵי מְמוֹנוֹת פּוֹתְחִין בֵּין לְזָכוֹת בֵּין לְחוֹבָה; וְדִינֵי נְפֹשׁוֹת פּוֹתְחִין לְזָכוֹת, וְאֵין פּוֹתְחִין לְחוֹבָה. דִּינֵי מְמוֹנוֹת מְטִין עַל פִּי אָחַד, בֵּין לְזָכוֹת בֵּין לְחוֹבָה; וְדִינֵי נְפֹשׁוֹת מְטִין עַל פִּי אָחַד לְזָכוֹת, וְעַל פִּי שְׁנַיִם לְחוֹבָה. דִּינֵי מְמוֹנוֹת מְחִזְרִין, בֵּין לְזָכוֹת בֵּין לְחוֹבָה; דִּינֵי נְפֹשׁוֹת מְחִזְרִין לְזָכוֹת, וְאֵין מְחִזְרִין לְחוֹבָה. דִּינֵי מְמוֹנוֹת — הַכֹּל מְלַמְּדִין זָכוֹת; דִּינֵי נְפֹשׁוֹת — הַכֹּל מְלַמְּדִין זָכוֹת, וְאֵין הַכֹּל מְלַמְּדִין חוֹבָה. דִּינֵי מְמוֹנוֹת — הַמְּלַמֵּד חוֹבָה מְלַמֵּד זָכוֹת, וְהַמְּלַמֵּד זָכוֹת מְלַמֵּד חוֹבָה; דִּינֵי נְפֹשׁוֹת — הַמְּלַמֵּד חוֹבָה מְלַמֵּד זָכוֹת, אֲבָל הַמְּלַמֵּד זָכוֹת אֵינוֹ יָכוֹל לְחַזֵּר וּלְלַמֵּד חוֹבָה. דִּינֵי מְמוֹנוֹת דְּנִין בְּיוֹם וְגוֹמְרִין בְּלֵילָה; דִּינֵי נְפֹשׁוֹת דְּנִין בְּיוֹם וְגוֹמְרִין בְּיוֹם. דִּינֵי מְמוֹנוֹת גּוֹמְרִין בּוֹ בְּיוֹם, בֵּין לְזָכוֹת בֵּין לְחוֹבָה; דִּינֵי נְפֹשׁוֹת גּוֹמְרִין בּוֹ בְּיוֹם לְזָכוֹת, וּבְיוֹם שְׁלֹאֲחֶרִי לְחוֹבָה. לְפִיכֹךְ אֵין דְּנִין לֹא בְּעֶרֶב שְׁבַת וְלֹא בְּעֶרֶב יוֹם טוֹב. דִּינֵי הַטְּמְאוֹת וְהַטְּהָרוֹת מִתְּחִילִין מִן הַגָּדוֹל; דִּינֵי נְפֹשׁוֹת מִתְּחִילִין מִן הַצָּד. הַכֹּל כְּשֶׁרִין לְדוֹן דִּינֵי מְמוֹנוֹת, וְאֵין הַכֹּל כְּשֶׁרִין לְדוֹן דִּינֵי נְפֹשׁוֹת, אֲלֵא כְּהַנִּים, לְוַיִּם, וַיִּשְׂרָאֵלִים הַמְּשִׂיאִין לְכַהֲנָה.

- (a) There are several terms in this extract that are unique to Mishnaic Hebrew. 2
Explain the following: אחד....ואחד, מלמד זכות, לפיכך.
- (b) Explain the rationale behind the practices implied in the words 1
. דיני נפשות מתחילין מן הצד and דיני הטמאות והטהרות מתחילין מן הגדול.

Section III — Unseen Text – Tanakh

15 marks

Attempt Questions 14–15

Allow about 40 minutes for this section

Answer the questions in a SEPARATE writing booklet. Extra writing booklets are available.

Marks

Question 14 (7 marks)

Read the text, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Title: *The Meeting Between Elijah and Ahab*

Context: *Elijah met Ahab after some time and raised some specific concerns.*

1 Kings 18:16–20

- 16 וַיֵּלֶךְ עִבְדֵי יְהוָה לִקְרֹאת אַחָאָב וַיִּגְדְּלוּ וַיֵּלֶךְ אַחָאָב לִקְרֹאת אֱלֹהֵיהֶם:
- 17 וַיְהִי כִּרְאוֹת אַחָאָב אֶת־אֱלֹהֵיהֶם וַיֹּאמֶר אַחָאָב אֵלֹהֵי הַאֲתֹנָה זֶה עֹכֵר יִשְׂרָאֵל:
- 18 וַיֹּאמֶר לֹא עֹכֵר־תִּי אֶת־יִשְׂרָאֵל כִּי אִם־אֲתֹנָה וּבַיִת אֲבִיךָ בַּעֲזֹבְכֶם אֶת־מִצְנֹת יְהוָה וּתְלֵךְ אַחֲרַי הַבְּעָלִים:
- 19 וַעֲתָה שְׁלַח קִבְץ אֵלַי אֶת־כָּל־יִשְׂרָאֵל אֶל־הַר הַכַּרְמֶל וְאֶת־נְבִיאֵי הַבַּעַל אַרְבַּע מֵאוֹת וְחַמְשִׁים וּנְבִיאֵי הָאֲשֵׁרָה אַרְבַּע מֵאוֹת אֲכָלֵי שֶׁלֶתָן אִיזָבֵל:
- 20 וַיִּשְׁלַח אַחָאָב בְּכָל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְבֹּץ אֶת־הַנְּבִיאִים אֶל־הַר הַכַּרְמֶל:

עֹכֵר troubles

הָאֲשֵׁרָה Asherah

שֶׁלֶתָן table

- (a) Verses 17–18 indicate an exchange between Ahab and Elijah. How did they accuse each another? **2**
- (b) What did Elijah ask of Ahab (verse 19)? **3**
- (c) How did Ahab respond to Elijah's request? **2**

Question 15 (8 marks)

Read the text, then answer in ENGLISH the questions that follow.

Title: Hezekiah's illness and recovery

Context: Hezekiah fell ill and prayed to God, whereupon the Almighty responded to him.

2 Kings 20:1–6

- 1 בַּיָּמִים הֵהֵם חָלָה חִזְקִיָּהוּ לְמוֹת וַיָּבֵא אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בֶּן-אֲמוּן
הַנְּבִיא וַיֹּאמֶר אֵלָיו כֹּה-אָמַר יְהוָה צֹו לְבֵיתְךָ כִּי מֵת אַתָּה
וְלֹא תַחֲיֶה:
- 2 וַיִּסַּב אֶת-פָּנָיו אֶל-הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל-יְהוָה לֵאמֹר:
- 3 אֲנִי יְהוָה זְכַר-נָא אֶת אֲשֶׁר הִתְהַלַּכְתִּי לְפָנֶיךָ בְּאֶמֶת וּבְלִבָּב
שָׁלֵם וְהַטּוֹב בְּעֵינֶיךָ עָשִׂיתִי וַיִּבְדָּךְ חִזְקִיָּהוּ בְּכִי גְדוֹל: ס
- 4 וַיְהִי יִשְׁעָיו לֹא יָצָא הָעִיר [חָצַר] הַתִּיכָנָה וַדְּבַר-יְהוָה הָיָה
אֵלָיו לֵאמֹר:
- 5 שׁוּב וְאִמְרָתְךָ אֶל-חִזְקִיָּהוּ נְגִיד-עַמִּי כֹה-אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי דָוִד
אֲבִיךָ שָׁמַעְתִּי אֶת-תַּפְלֵתְךָ רְאִיתִי אֶת-דַּמְעֹתֶיךָ הַנְּגִיל רַפָּא לְךָ
בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי תַעֲלֶה בֵּית יְהוָה:
- 6 וְהִסַּפְתִּי עַל-יָמֶיךָ חֲמֵשׁ עָשָׂרָה שָׁנָה וּמִכָּף מְלֶכֶת-אֲשׁוּר אֲצִילְךָ
וְאֵת הָעִיר הַזֹּאת וְגִבּוֹתֶיהָ עַל-הָעִיר הַזֹּאת לְמַעַן וּלְמַעַן דָּוִד
עַבְדִּי:

הַתִּיכָנָה	middle	וַיִּבְדָּךְ	wept	קִיר	wall
חָלָה	ill	וּמִכָּף	hand	וְהִסַּפְתִּי	add
רַפָּא	heal	דַּמְעֹתֶיךָ	tear	וְגִבּוֹתֶיהָ	defend

- (a) Account for the reference to David in verses 5 and 6. 1
- (b) Verse 6 indicates that Hezekiah had several concerns. What were they? 2
- (c) Relate the prayer of Hezekiah. 1
- (d) What was God's response to Hezekiah? 4

End of paper

BLANK PAGE

BLANK PAGE